

Regeringskansliet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Mot en effektiv elektrifiering av transportsystemet (SOU 2024:97)

Er beteckning: LI2025/00051

Sammanfattning

Länsstyrelsen ställer sig positiv till utredningens samtliga förslag för en effektiv elektrifiering av transportsystemet. Länsstyrelsen ser dock att kompletterande förslag behövs för att skyndsamt nå en omställning.

I kapitel 14 redogörs för ytterligare bedömningar där utredningen inte ser behov av nya förslag. Länsstyrelsen delar även utredningens bedömning av dessa frågor.

Övergripande synpunkter

En elektrifiering av transportsektorn är avgörande för att vi ska nå klimatmålen. För att detta ska kunna ske tillräckligt skyndsamt krävs ökade incitament för elfordon. Priset för elfordon, TCO (Total Cost of Ownership), behöver vara på samma nivå eller lägre än för fossila fordon för att omställningen ska komma till stånd. Länsstyrelsen bedömer att utredningens förslag inte är tillräckliga för att åstadkomma detta, varför kompletterande förslag på åtgärder som ökar incitamenten för elfordon behöver tas fram omgående.

I uppdraget står det att utredningen ska "ge förslag på möjliga åtgärder för att korta ledtiderna, inklusive att planeringen av laddinfrastruktur i högre grad ska kunna beakta elnätets förutsättningar". Länsstyrelsen hade gärna sett att utredningen utvecklade detta ytterligare i sina förslag. I kapitel 8 beskrivs problembilden för nätanslutning samt hur denna kan komma att utvecklas i och med en elektrifiering av transportsektorn. Kapitel 9 redogör vidare för möjliga lösningar för att effektivisera anslutningsprocessen som föreslagits i andra utredningar. Vi saknar

ytterligare åtgärder för att korta ledtiderna alternativt en bedömning från utredningen kring vilka åtgärder som bör tas vidare.

Synpunkter på förslag

Nedan redovisas synpunkter på samtliga förslag från utredningen.

Utökade möjligheter för kommunen att göra undantag för elektrifierade transporter

Länsstyrelsen är positiv till utredningens förslag att införa en ny bestämmelse i trafikförordningen (1998:1276) om undantag för lastbil utan förbränningsmotor som drivs med el eller vätgas. Förslaget möjliggör att transporter kan spridas över en större del av dygnet utan att det innebär en olägenhet för boende i form av störande buller. Projekt som liknar förslaget har genomförts på pilotnivå i Stockholm, Göteborg och Malmö med positiva resultat.

Underlätta för samfälligheter att installera laddningsinfrastruktur

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om en ny bestämmelse i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter i syfte att underlätta för samfälligheter att installera laddningsinfrastruktur. Det är positivt att förslaget innebär skydd för minoriteter i samfällighetsföreningar, i de fall installation av laddningsinfrastruktur innebär betydande merkostnader.

Möjligheten till hemmaladdning anges som en förutsättning för ägandet av elbil för många, vilket vi instämmer i. Vi instämmer även i utredningens resonemang om att elfordon är så pass vanligt förekommande att laddningsinfrastruktur nu (eller inom en snar framtid) kan anses ingå i begreppen *parkeringsplats* och *garage*.

I Länsstyrelsens samverkan och dialog med aktörer i länet som arbetar med att främja installationen av laddningsinfrastruktur är det tydligt att nuvarande bestämmelser både har försenat och fördröjat installationen av laddningsinfrastruktur hos samfälligheter.

Förslag på åtgärder för att möjliggöra energihubbar för transportsektorns behov

Länsstyrelsen är enig med förslagen om att möjliggöra energihubbar genom ett nytt undantag i IKN-förordningen och nya bestämmelser i ellagen. Det finns stora behov av att utjämna lokala effekttoppar. En

utvidgad dispensregel skulle kunna underlätta det samt leda till ett effektivare nyttjande av nätet.

Kapacitetskartor

Länsstyrelsen är positiv till förslaget om att elnätsföretagen ska offentliggöra tillgänglig kapacitet i form av kapacitetskartor. För att kartorna ska vara ändamålsenliga, behöver Energimarknadsinspektionens metodik för beräkning av kapacitet ställa tillräckliga krav på upplösning, så att effektbegränsningar i lokal- och regionnät kan identifieras.

Nationell styrning och samordning för en accelererad och samhällsekonomiskt effektiv elektrifiering

Länsstyrelsen stöder förslaget om att utreda behovet av nationell styrning och samordning av elektrifiering av transportsystemet. Samtidigt ser Länsstyrelsen ett stort behov av nationell samordning av hela energiomställningen i Sverige, inte bara för transportsystemet. Idag är samordningsansvaret för elektrifiering fördelat på en mängd olika myndigheter och samordningsfunktioner. Länsstyrelsen lyfter det som ett åtgärdsförslag i redovisningen av regeringsuppdraget om en handlingsplan för elektrifiering i Västra Götalands län (KN2023/03646). Det är viktigt att det tydliggörs vilka mandat en samordnande funktion ska ha. Länsstyrelsen ser behov av att kunna göra gemensamma prioriteringar mellan sektorer och även geografiska områden.

Länsstyrelsen anser att det är positivt att man vill utreda ”tillgång till mark i förhållande till tillgången till effekt”. I en sådan utredning är det viktigt att involvera kommun, region, näringsliv och nätbolag för att identifiera viktiga faktorer för identifiering av lämplig mark för laddinfrastruktur. Utredningen utvecklar dock inte vidare hur man tänker kring detta, det vill säga om man ska leta mark utifrån tillgång till effekt eller om det handlar mer om att göra en bristanalys över var det finns tillgång till mark men där effekt saknas.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektören Jörgen Peters med energi- och klimatstrategen Andrea Teran-Öman som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Monique Wannding medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför
namnunderskrifter.